

Správa instituce

Kdy vznikla hornická osada pozdější městečko Kamberk v tehdejší Bechyňském kraji, se lze jen dohadovat. Prvním doloženým datem je pronajmutí tvrze kammerskými měšťany od Sezimy z Landštejna v r. 1280, což bylo skutečně událostí mimořádnou. Znamená to, že osada horníků Karrenberg zde musela fungovat hezkou řádku let, snad desetiletí, a byla už tak bohatá, že si mohla dovolit složit 3000 hřiven stříbra. Kamberk tedy musel vzniknout dosti dlouho před rokem 1280. Dr. Dobeš klade jeho vznik někdy do doby vlády Přemysla Otakara I. (1197 až 1230), při čemž se domnívá, že horníci sem přišli z Porýní v souvislosti se vznikem premonstrátského kláštera v Louňovicích. Dalším nejasným aspektem je k čemu mohli kamberští měšťané - horníci - potřebovat tuto tvrz. Dr. Dobeš se domnívá, že měla být využita jako sídlo horních úředníků a že Kamberk se stal „střediskem nějaké nižší královské horní správy, která dohlížela i na ostatní těžebné rajony pod Blaníkem“. Rovněž Z. Dragoun (SVPP.24,1983) uvádí, že to byla tvrz v Kamberku která asi plnila správní funkci pro celou oblast těžby zlata.¹

V souvislosti s pronajmem kammerské tvrze se vynořuje první jméno. „Pero rychtář zdejší“, „Pero“ snad proto, že perem vládl, byl tedy gramotným, což těchto dobách bylo spíše velmi světlou výjimkou.

Kamberk nikdy nebyl královským horním městem, jak se leckdy tvrdilo (ještě v Rudém právu z 18. září 1971), *Falsum privilegia* jež se zachovalo pouze v opise v „Červené knize“ v němž císař Karel IV. měl povýšit dne 28.12.1356 Kamberk na královské horní město bylo pravděpodobně dílem Albrechta Rendl z Úšavy držitele kammerského zboží na počátku 16. století. Kammerský osídlení byli sice měšťany, latinsky „cives“ ale svá městská práva získal jako hornická osada.² Všechna těžařská osídlení, ať osady či města, měla stejné postavení vycházející z tak řečeného Jihlavského práva. Zatímco všichni obyvatelé okolních vsí byli poddanými svých feudálů, vlastníků tvrzí či jen dvorců, byli bezprávní, byli obyvatelé hornických osad a měst svobodní a byli poddanými jen panovníka a byli vybaveni četnými výsadami. K těm nejdůležitějším patřilo právo volit si vlastní samosprávu, nepodléhat vrchnostenským soudům a mít své vlastní soudy včetně hrdelních. Byli přímo poddanými krále, nepodléhali žádné místní vrchnosti. Horní osada měla svou vlastní samosprávu, což bylo výsada oproti okolním osídlením. („Žádný šlechtic, královský úředník či jiná osoba nesmí tyto svobody porušit ...“). Označování kammerských za měšťany vyplývalo tedy z dříve platných řádů, nikoli z nějakého výnosu, který by tak určil. Ještě Lev Chřenovický v zápisu v Deskách zemských ze 17. října 1438 když jmenuje osedlé v Kamberku, uvádí, že „žádného práva k těm lidem nezůstává ...“, čili že je pokládá za svobodné, byť mu museli úroky platit.

Karrenberg se tedy řídil jihlavským „*Iure civium et montanorum*“./Právo městské a horní/. Svá městská práva, si Kamberk držel až do r. 1579, kdy zemský sněm všechny dosavadní městské řády zrušil a zavedl nová „Práva městská království českého“, které zpracoval Pavel Kristián z Koldína Do té doby měl Kamberk své „kammerské právo“.³

Když Karel IV získal zpět od Rožmberků Kamberk byl jedním z nákladníků, v Kamberku Johlin Rotlev. Rotlevova správa zlatých dolů byla zřejmě úspěšná, již v r. 1369 nebyl jen správcem kammerských dolů, ale byl držitelem celého kammerského zboží asi do r. 1379 Odchod Rotleva zřejmě souvisel s vyčerpáním kammerských zdrojů zlata a jeho sláva pohasínala (i když ještě v zápisu Lva Chřenovického v Deskách zemských ze 17. října 1438 se hovoří o „platech z hor“). Když skončila kolem r. 1380 éra intenzivní těžby zlata, přešla správa obce na tvrz a její držitele ale zaběhlé zvyklosti správy, včetně označování za měšťany /cives/ a funkce přetrvávaly a jen velmi pozvolna přecházely na vrchnost.. Kamberk měl i nadále volené konšely, Vrchnost do této samosprávy nezasahovala, výrazně však začala zasahovat do funkcí mocenských - do ustavení rychtáře a jeho družiny, což byla jakási bezpečnostní složka samosprávy a vyhradila si práva; odvolání o rozhodnutí samosprávy které stále zůstávalo právo soudní.

Kamberk ztrácel hornický charakter a měnil se v tržní městečko. Po odumření horních práv, se skončením těžby zlata, zůstalo jen ono „civium“, vlastní správa městečka, jeho samospráva Vědomí dřívějšího „měšťanství“ zde stále přežívalo, vyplývalo ze zde dříve platných řádů, nikoli z nějakého výnosu, který by tak určil. sice jen formálně bez jakéhokoliv oprávnění, a to tak vytrvale, že se s ním setkáváme ještě v 19. století.

Trhy se v Kamberku konaly už od dob hornické slávy, vzešly ze zvykového práva bez jakéhokoliv panovníckého povolení výnosu. Oficiálně byly trhy Kamberku dány až v r.1512 za vlády krále Vladislava II. Jagelonského. Tehdy se v Kamberku mohly konat týdenní trhy každou středu a výroční pak dvakrát do roka ve středu kolem svátku s. Jiří, a na podzim ve středu pak kolem svátku „Vyvýšení svatého kříže“, tedy kolem 14. září. Později byly potvrzovány a dokonce rozšiřovány např. císařem Františkem II. Habsburským v srpnu. 1799. na čtyři výroční trhy ročně Právo trhů potvrdil Kamberku i nový majitel Kamberka hrabě Maxmilián Josef z Khüenburků 25. května 1728 Trhy řídila městská samospráva. Ta dohlížela především na dodržování správných měř a vah a dbala o pořádek a klid na tržišti,

¹ K tomu Dr. Dobeš: „Zlato se na Podblanicko těžilo na více místech – Louňovice, Smršťov, Libouň – ale Kamberk byl zřejmě největším zdrojem. O žádném z míst, kde se těžilo zlato, není v písemných dokumentech, zemských deskách, církevních knihách apod. ni zmínky, jen o Kamberku jsou zachovány písemné doklady jak ze 13. tak i ze 14. století.“

² Usedlí v osadách vzniklých na otevřených ložiscích drahých kovů,byli přímo poddanými krále, nepodléhali žádné místní vrchnosti.(Král Václav I. svým rozhodnutím ze 16. srpna 1249 a rozšířil platnost jihlavských „*Ius civium et montanorum*“ na všechna naleziště drahých kovů v českých zemích, tedy i na Kamberk)

³ K tomu Dr. Dobeš: I když téměř všechny dokumenty, týkající se samosprávy, byly; zničeny, něco málo se přece jen zachovalo: znění konšelské přísahy z r. 1534. a z téhož roku „pořádky, kteréž náleží i k tomuto městečku Kamberku jakož i pokuty na to ....“ tento jakýsi kodex práv Kamberka má 19 článků a byl platný stejně jako městská práva, jichž bylo tenkrát v- českých zemích tolik, co bylo měst a městeček.; než byla později upravena a sjednocena v zemských zřízeních

což měl na starosti městský rychtář, jako výkonný orgán obce. Obec vše potvrzovala svými pečeti. Z Kamberka se zachovala dvě pečetidla. Obě jsou stříbrná a mají i stříbrnou rukovět. Na zadní straně jednoho z pečetidel je zachováno i vročení: je z r. 1576. Větší označované jako „Sigillum maius“, má průměr 34 mm, nese znak Kamberka a kolem něj se nápis „Pecziet Miesticzka Kamberka“, okraj pečeti je zdoben úzkým vavřínovým věncem. Druhé pečetidlo je menší, opět stříbrné a označovalo se jako „Sigillum minor“, někdy také jmenované jako „sekret“. Nese opět znak a kolem něho nápis „Pecziet Miesticzka Kamberka“ a opět se vavřínovým věncem, zde širším a bohatším. Od těch byl zřejmě odvozen městský znak Zlaté kolo se šesti špicemi na červeném poli které měli ve znaku držitelé Kamberka v 15. století, vladykové Chřenovští z Chřenovic

V Kamberku existovala soudní pravomoc po staletí. Tato práva, především právo hrdelní, byla zrušena až patentem císařovny Marie Terezie z 19. srpna 1765. Drobnější přestupky (občanské spory, hádky, drobné krádeže, pomluvy atd.) řešil rychtář (na obrázku ferule – rychtářské právo z roku 1776), rozhodoval a zavíral do šatlavy a umísťoval na pranýř. Větší soudní záležitosti včetně hrdelních byly projednávány před shromážděnými konšely, jimiž předsedal primas. Odvolacím místem byla vrchnost tak, jak se na kammerské tvrzi střídala. Odtud pak bylo odvolání jen k apelačnímu soudu k panovníkovi.

Kamberk, (kde snad byla správa dolů) kde se rozvinula městská samospráva, měl svou radnici („radní“ či „městský“ dům). Postavila ji samospráva hornické osady. Ještě v dobách, kdy v Kamberku vrcholila těžba zlata, kdy hornická osada měla svou horní správu a rozvinutou samosprávu. Snad někdy na počátku 14. století. Radnice jako symbol sebevědomí měšťanů representovala důležitost samosprávy. Stávala v hořejší polovině městečka (zhruba proti domu čp. 40) jako numerus conscriptiones 1. Rozkládala se na ploše 35 sáhů⁴ (cca 125 m²). O jejím vzhledu není mnoho zpráv, víme jen, že se do ní vcházelo po schodišti (v roce 1637 Václavu Táborskému perníkáři z Pacova „miesto pri rathauze u schodů vykázaly“). Byla to tedy asi jednopatrová budova zdobená vízkou na níž byly umístěny obecní mechanické hodiny, údajně pocházející ze 14. či 15. století⁴ svého času umístěné na kostelní věži (v r. 1842)⁵ dnes deponované v místní pamětní síni. Stával při ní i pranýř. Ještě v r. 1786 „byl také rathouz novicírován“. V ní byly uloženy městské knihy, privilegia a jiné dokumenty, které vzaly z větší části za své když si sousedé přestali svých městských symbolů vážit. Radnice vzala za své v roce 1838 „ve měsíci červenci jest radní dům rozbourán, z ohledu toho, poněvadž veleslavný c. k. ouřad nahlédl, že by se mohlo nějaké neštěstí státi, pro to samo, že už tuze sešlý byl“.

Osud městských písemností se naplnil nejpозději počátkem dvacátého století. Učitel Šimků ve svých vzpomínkách vypráví: „Pergamenů městských práv byla celá truhla, něco bylo roztroušené mezi občany, kteří si vzali něco domů“. A pak líčí jak s těmito „pergameny“ sousedé nakládali: *Kluk jel, hnal dobytek, praskal bičem, Jechoutek. „Jakou to máš praskačku hedvábnou?“ „My toho máme na půdě, víte, tam sou takový dřevěný kalíšky, v tom sou pečete, a voni u toho byly ještě papírový, pergamenový listiny a tatínek to stříhal za první světový války do bot.“ Tak zhynul Kamberk. Jeden arch jsem také měl, kde Karel IV nařizuje v jakém průvodu ho mají přijít vítat, když tam přijížděl pro zlato. „Korühevni cech s svojü korühvü aby přišel ...“ A pak těch několik pergamenů ještě jsme zachránili, protože byly prožraný od molů. Kamberk měl právo jarmarků od Ferdinanda potvrzený, že mohou brát čtyřikrát do roka tržné z jarmarků, které jsou tam. To mi odevzdal zase obchodník, žid.“*

Neznámo kde, nebo zničeno je falsum privilegia v němž císař Karel IV. měl povýšit dne 28.12.1356 Kamberk na královské horní město a dát mu pečeť, ani majestát na výroční trhy který v roce 1512 obdrželi kamberští od krále Vladislava II. majestát na další trhy z roku 1779 je uložen v SOKA Benešov První dva dokumenty jsou opsány v tzv „Červené“ městské knize založené v roce 1600 rovněž uložené. v SOKA Benešov

Prameny k činnosti samosprávy nejsou k dispozici. Zachovaná městská tzv. „Červená“ kniha byla založena v roce 1600, za jednu kopu míšenských zakoupená na „miliczinzkym garmarceze“. Tam je jmenován purkmistr Bartoloměj Rakaus a další konšelé. V ten čas spravovala Kamberk Anna z Malovic vdova po Adamovi z Lukavce. Roku 1609 odkázala Kamberk Štilfrídu Lukaveckému. Jeho synovi Jetřichovi od roku 1615 na Kamberce byla po bitvě na Bílé hoře roku 1623 polovina majetku zabavena a v roce 1624 koupil celý statek Jan Jakub Kalenberg z Kalenbergu, ale již roku 1628 vlastní Kamberk salcburský arcibiskup Markvart ze Schwendy. Ti jej drželi (1656 Maxmilián, 1661 František) až do r. 1700 kdy celý kammerský statek koupil František Ferdinand Küeburg. Dalším pramenem je „Gruntovní kniha“ z r. 1737 kde je jmenována celá rada Martin Šoch primas, Josef Lastibor, Kristgan Miksa. Jarolím

⁴ Snad z doby po r.1750 podle datování na přífce cimbálu (dnes v soukromé sbírce) Jde o hodiny kyvadlové a protože rozšíření výroby mechanických hodin nastalo až v 17. století po vynálezu a užití kyvadla jako jednoduchého principu, umožňujícího dostatečně přesný chod hodinového stroje. Datování do 14. nebo 15. století je velmi nepravděpodobné. Nabízí se naopak r ok 1786 kdy „byl také rathouz novicírován“.

⁵ Léta Páně 1842 dne 12 Decembri / zaznamenává se že se městské hodiny toho dne a roku výše vyznamenáno daly na kostelní věž kterýžto vždycky bývaly na Radním domě poněvadž **radní dům** se musel rozbourat z ohledu toho poněvadž velectěný C K úřad nahlédl že by se mohlo nějaké neštěstí státi, proto samé že už tuze sešlý byl a **přišel jest k rozbourání v roku 1838** v měsíci červenci toho času městského ředitele **Matěje Slámy** a ty samé hodiny ležely od rozbourání toho domu do toho času jakž svrchu zaznamenáno jest v samém rzi jsou byly tak že by o ně docela juž za krátký čas město přišlo poněvadž rez by je docela byl strávil pročez se nahlédlo od místního - ten čas ředitele p. **Václava Rakouse** s povolením milostivé vrchnosti nejlépe na věž vynésti a to sice když by se mělo státi a nový radní dům by se vystavěti měl tak to právem sobě městečko zanechané zas ty samé hodiny na radní dům vynésti v čemž jistotně milostivá vrchnost přikupky(?) dělati nebude jakož suplika dokazuje která v deposicii leží **Vencl Rakaus** / představený ty samé hodiny svýma rukama na věž vyndal a tu práci vykonal. (Městská gruntovní kniha)

Mašek, Václav Bednář, Lukáš Tichý, Adam Mašek, Martin Rakous Jan Lažanský ten čas Radních osob Miesteczka Kamberka, a starší obecní Václav Rakaus a Melichar Mašek, ten czas Rychtárz. V ní nalézáme doklady o tom, že kamberští měli vytvořenou soustavu daní. Každý byl povinen podle svých prostředků přispívat na výdaje učiněné v zájmu všech. Platili městskou sbírku⁶ a k poplatkům náležela též částka, kterou odváděl nově přijatý měšťan podle rozsahu měšťanského práva. V druhé polovině 18. stol. se v městečku zakupuje řada svobodníků z okolních vesnic.

Činnost městské rady v městečku dosvědčuje řada zápisů v městské „Červené“ knize. I když tato obsahuje převážně zápisy o předávání či prodeji „krunthů“ lze v ní nalézt i řadu jiných událostí. Zcela jistě byla ovlivňována či přímo řízena vrchností nebo v jejím zastoupení „hegtmanem“ správcem statku. Jistě se i řídila vrchnostenskými instrukcemi.⁷ Významnými pomocníky při správě městečka byli písaři

Až do roku 1848 stával v čele obce purkmistr spolu s primasem a dalšími konšely. Spravovali obecní majetek, udržovali pořádek v obci a napomáhali ve správě a užívání gruntovních a rentovních práv. Na jejich volbu měla jistě vliv i vrchnost. Přihlíželo se zřejmě při tom k jejich přirozené inteligenci a hospodářským schopnostem, což posilovalo jejich mocenskou autoritu.

Sled osob radních

1282 - První zmínka o rychtáři je r. 1282 kdy „Pero rychtář zdejší a měšťané“ si pronajali od Sezimy z Landštejna celý statek“ „na tři léta ve 3000 hřivnách stříbra“ píše Augustin Sedláček ve svých „Hradech a tvrzích..

1600 - Potom prameny dlouho mlčí, až v roce 1600 na titulním listu městské tzv. „Červené“ knihy jsou uvedeni purkmistr **Bartoloměj Rakous** a **Švec, Vavřinec** (řezník), (?) **Vavřinec Tůmův, Všetečka...radní.**

1601 - osoby radní **Jiřík Pekař a Ondřej Koupený.**

1612 - opět osoby radní **Vavřinec Tomášův, Jan Všetečka, Jan Prašek, Abraham Jakubův. Václav Kolář, Jan Krejčí.**

1615 a 1623 - V těchto letech je zmiňován jako primas města Kamberka **Jan Prášek** (r.1623 primátor miesta Kamberka)

1666 - **Vojtěch Mašek**

1669 - primas **Jan Pavlův**

1676 - primas pana **Matige Kováře...**

1679 - primas **Pavel Hrnčír**, radní **Matěj Kovář** a **Girzik Dvorzak**; a **Mateg Michalek** rychtář městský

1681 - **Josef Fásbendr** představený

1683 - purkmistr **Matěje Pekař**

1686 - **Jan Kožišník** osoba radní

1704 - osoby radní **Jan Mašek** a **Pavel Rakous**

1706 - primas **Jan Mašek** a purkmistr **Jan Hauser**

1713 - **Jan Hauser** spolu primas a **Josef Lastiborský** rychtář

1715 - **Jan Jakubův** primas a **Martin Jechoutek**

1716 - **Jan Mašek** primátor; rychtář **Jarolím Mašek**

1719 - purkmistr **Martin Sláma;**

1722 - před tímto rokem byl **Pavel Rakous** spoluradní

1728 - **Jana Hauser** primas a purkmistr, **Martin Sláma** radní

1732 - purkmistr **Josef Lastiborský, Jarolím Mašek;**

1737 - **Martina Šoch** primas, ; **Josef Lastibor, Kristian Miksa, Jarolím Mašek, Václav Bednář, Lukáš Tichý, Adam Mašek, Martin Rakous** radní Městečka Kamberka, starších obecní **Václav Rakous** a **Melichar Mašek** ; Rychtář; **Jan Lažanský** ;radní a písař **Ignác Hrdlička.**

1739 - při povinnosti pana **Kristgana Miksy**

1741 - **Martin Šoch** primátor (primas), v úřadu purkmistra se vystřídali **Jarolím Maška** a **Kristián Mixa**

1747 **Jan Láznický** primas

⁶ V roku Páně 1751 dne 16^{ho} Januárii soused pod náš městský Šos přijat a v naše městský knihy zapsaný dáti se jest dal .... všeckny Onera jak královský tak také vrchnostenský i městský vybejvati a platiti bude povinován - **Onera** (lat., množ číslo od onus) břemena, závazky, povinnosti spojené s držbou jistě věci nebo jistým právem (OSN XVIII. Str. 775)

⁷ Instrukce pro představeného / Představeného obzvláštní povinnost jest, aby služby boží a školy od / jeho podřízených zanedbávané nebyly, aby se ty bez přičiny zanedbávaní / jící ouřadu oznámili, náměstí v obci se ... , cizí lidé bez pa/ su se netrpěly, podezřelí lidi k ouřadu odevzdaly, ... na / kažilivý nemoce hned oznámily, k vykonání(?) čistý přišel, nakaže / ný neb tohož podezřelý zvířata hned odstranili, neb ... procházející handlře z ... neb ... k ouřadu odev / zdaly, Maso z hinulého neb nezdravého dobytka se nepožívalo, nez / ralé ovoce neb ... se neprodávaly, silnici a cesty v čisto / tě se držely, propustě, pěšinky, jámy u radnice za zábradlím / zaopatřily, každé pádu hrozící stavení oznámily, Radnice čisto / držely, umrcy pady hned zanešeny, bez prohlížení zádne pochování, / a umrdly 6 střevců hluboko položení byli, předepsané ohnivy pro / středky v ždy v prádku drželi, komíni vždy čisté zůstávaly, z / ohněm vždy pozorlivě nakládaly, povstalý ohně hned uzřely uhašený bed / livě ..., ponůcky dle okolostojčnosti, buď skrze schválně usta/noveného ponocného, neb dle pořádku ..., kouření tabáku v / chlívech, v stodolách, a půdách, a blíže ohně ... míst netrpěly, / kradení, pastvy a žití távy v lesích hned udaly, zločinců ucho/pily a odevzdaly, na dezentery ostrý oko obrátily rekruty utečené oznámily, daně a jiné veřejné platy řádně schromážďily, / a odevzdaly, ty skrze špatné hospodářství, ve vybírání veřej/nich daní a statků pozůstaly obyvatel při zase(?) zadaly, ../. a ... dle svědomí na usedlníky rozvrhl ../. ochotně vybíraly, a ..., ..., a visoký tež noufední / nařízení pilně a bedlivě vykonával / Panství Mladávožice 13^{ho} Listopadu 1824. "/ Shuster(?)/ vrchní

1750 - **Adam Mašek**
 1751 - **Jan Láznický** primas; a ještě je uvedeno „za správy“ **Jakuba Koláře**
 1756 - **Josef Rakous** primas
 1758 - **Josef Rakous** primátor
 1761 - **Antonín Jechoutek** purkmistr, **Josef Rakous** primátor, **Jan Láznický** primas, **Jakub Lastibor** spolukonšel
 1763 - **Vencl Sláma** purkmistr, **Jakub Sláma** primas, / **Matěj Mašek** primas, **Josef Rakous** radní, **Antonín Jechoutek** spolukonšel, **Josef Rakaus** rychtář a **Václav Tichý** starší obecní
 1764 - **Josef Rakous** primátor, **Antonín Jechoutek** purkmistr (primas), **Matěj Veselý**, **Jakub Lastibor**
 1765 - primas **Jakub Lastibor**
 1765 - **Josef Rakous** purkmistr, radní. **Jan Jechoutek**
 1766 - **Josef Rakous** primátor, **Josef Lastibor** konšel
 1769 - **Jakub Lastiborský** purkmistr a **Josef Rakaus** primas (purkmistr), **Wenczl Tichy** a **Josef Rakaus** oba starší obecní
 1770 - **Martin Šoch** primátor, purkmistr **Jarolím Mašek**
 1771 - za správy **Antonína Jechoutka**
 1772 - **Josef Ohnesorg** syndicus
 1773 - **Josef Rakous** purkmistr spolu primas (primátor) a druhý též **Josef Rakous** radní, **Martin Mašek** purkmistr, **Václav Láznický** radní; **Martin Veselý**, **Václav Sláma** starší obecní, **Václav Láznický** a **Matěj Mašek** starší obecní, **Josef Vlach** písař městský
 1774 - **Josef Rakaus** purkmistr (primas), též **Josef Rakaus** primátor (, **Martin Mašek** spoluradní, **Václav Láznický** spoluradní (purkmistr)
 1776 - **Václav Láznický** purkmistr
 1777 - **Martin Mašek** radní, **Josef Rakaus** a **Václav Láznický** radní a též **Josef Rakous** radní
 1779 - **Vencl Láznický** primas
 1780 - **Václav Láznický** primas
 1781 - **Václav Sláma** burggermister, **Matěj Mašek** primas, **Vencl Láznický** primas
 1782 - **Martin Veselý** purkmistr, **Matěj Mašek** primas, **Vojtěch Mašek** konšel
 1783 - **Martin Veselý** purkmistr, **Matěje Maška** purkmistr (primas), **Václav Sláma** radní pán (primas), **Tomáš Budil** radní
 1784 - **Matěj Mašek** primas, **Václav Sláma** purkmistr, **Tomáš Budil** Burgmistr spoluradní
 1786 - **Matěj Mašek** burggmistr(primas), **Tomáš Budil** purkmistr, **Josef Rakaus** primátor, **Václav Sláma** (primas) radní, **Tomáš Budil** radní, **Václav Beránek** rychtář
 1787 - primas **Matěj Mašek**
 1788 - **Vencl Sláma** purkmistr, **Tomáš Budil** purkmistr, **Matěj Mašek** primas, **Vencl Sláma** radní, **Jakub Jechoutek** starší obecní, **Vencl Beránek** rychtář městský
 1789 - **Jakub Jechoutek** purkmistr; **Tomáš Nejedlý** radní, **František Dvořák** a **Matěj Majzl** starší obecní; **Václav Beránek** rychtář městský
 1790 - **Josef Ohnesorg** sindikus
 1791 - **Matěj Mašek** primas (purkmistr), **Tomáš Budil** radní; **Vencl Sláma** radní (burgermistr), **Tomáš Budil** primas, **Josef Ohnesorg** Cantor spolu písař městečka Kamberka (syndikus)
 1793 - **Vencl Sláma** burggmistr; **Tomáš Budil** primas; **Vencl Beránek** rychtář městečka Kamberka
 1794 - **Tomáš Budil** purkmistr; **Václav Sláma** radní a **Václav Beránek** rychtáře
 1795 - **Vencl Sláma** purkmistr; **Tomáš Budil** konšel (purkmistr); **Josef Rakous**
 1796 - **Tomáš Budil** purkmistr / **Václav Sláma** radní / **Jakub Jechoutek** starší obecní / **Vencl Beránek** rychtář městský / **Anton Brunhofer** městský písař
 1797 - **Vencl Sláma** Burgmistr (primas), **Tomáš Nejedlý** radní, **Jakub Jechoutek** starší obecní (purkmistr), **František Dvořák** starší obecní, **Matěj Majzl** druhý starší obecní, **Václav Beránek** rychtář městský / **Anton Brunhofer** městský písař; **Antonín Jechoutek**, **Josef Rakous**, **Jakub Lastibor**
 1799 – **Jakub Jechoutek** purkmistr v XII radní, **Václav Sláma** primas, **Tomáš Nejedlý** radní v prosinci purkmistr, **František Dvořák** a **Matěj Majzl** starší obecní; **Václav Beránek** rychtář městský
 1801 – **Tomáš Nejedlý** purkmistr, **František Rakous** radní, **František Dvořák** a **Matěj Majzl** starší obecní, **Jan Průša** též starší obecní.
 1802 - **Tomáše Nejedlého** p. **France Rakouse** p. **France Dvořáka**
 1807 - **Tomáš Nejedlý** burk: městský
 1814 - **Tomáš Nejedlý** představený; ;. -x-. **Rakous** první přisedící; **Franz Dvořák** druhý přisedící; **Vojtěch Mašek** starší obecní; **Jakub Jechoutek** druhý starší.
 1820 - **Franz Dvořák** purkmistr, **Filip Veselý** přisedící, **Josef Adánek** též přisedící, **Vojtěch Mašek** starší obecní, **Martin Dvořák** početvedoucí
 1821 - **Vincenc Dvořák** představený; **Filip Veselý** první přisedící; **Josef Adánek** druhý přisedí; **Vojtěch Mašek** starší obce; **Jakub Jechoutek** starší obecní a **Martin Dvořák** početvedoucí
 1831 - **Franz Dvořák** představený; **Matěj Sláma** přisedící; **Matuš Zeman** přisedící; **Vojtěch Mašek** starší obecní; **Matouš Jíša** starší obecní; **Martin Adánek** - -?-

1838 - toho času městský ředitel **Matěj Sláma**

1838 - **Matěj Sláma** představený (městský ředitel), **Tomáš David** přisedící, **Josef Slabý** přisedící

1842 - ředitel městský **Václav Rakous**

Jména význačných „měšťanů“ zůstala zachována i v pomístních názvech tratí. Dnes již pozapomenutá „Bednářova“ a dodnes živá „Sláмова“ „Tůmova“ „Na Rakousovejch“ a „Rakousův dolec“ v Kamberce.

V dochovaných knihách městských je zaznamenáno i několik jmen obyvatel městečka a okolí⁸

Po zrušení poddanství r.1848. Byla vytvořena politická obec Kamberk, která se skládala z městečka Kamberk a vesnic Předbořice a Lhýšov^{9*}). Odpadla vrchnostenská „regulující“ autorita-

Od r. 1850 patřil do okresu Mladá Vožice a od r. 1868 do politického okresu (hejtmanství) táborského přičemž soudním okresem zůstala Mladá Vožice.

Volená obecní rada byla vybírána obdobně jako vybírala vrchnost rychtáře a konšely z hospodářské elity a měla i roli místní honorace. V městečku ji tvořili především bohatší sedláci (dobově řečeno rustikalisté či gruntovníci). Členství v obecním či osadním výboru považovali starousedlíci za věc prestiže a volební praxe jim to usnadňovala. V zásadě určovali způsob nakládání s obecním majetkem.¹⁰ Zvolení starousedlíků vycházelo ze starobylých vžitých zvyklostí vesnice, ze závislosti domkářů na sedlácích, jejichž výpomoc s potahy odpracovávali o žních nebo v senoseči. Volební systém vyrazoval z konkurence chalupníky. o domkářích ani nemluvě. Později se k nim připojili ještě čelní řemeslníci a majetnější vesměs židovští obchodníci. Došlo svým způsobem k zpětnému vývoji k ruralisaci. Chudnoucí řemeslníci byl spolu s domkáři z rozhodování vytěšňováni. Na pauperizaci řemeslníků měla ovšem také vliv konkurence rozvíjející se tovární výroby.

Samospráva představovala po dlouhou dobu směsici zvykového práva a nového zákonodárství, které se snažilo učinit z vesnické pospolitosti společenství občanů, ovšem samosprávně nerovnoprávných.

Volební právo bylo podmíněno **majetkovým censem** a bylo založeno na principu zastoupení jmění. ... Bez ohledu na to, zda platily daň nebo ne, bylo volební právo přiznáno pouze tzv. honoracím. ...¹¹ V Čechách se uplatnilo i tzv. virilní zastoupení každého poplatníka, který platil aspoň šestinu daní odváděných z obce.

Volby do obcí se zpravidla konaly **ve třech voličských sborech**, do nichž byli všichni oprávnění voliči rozděleni. Sборы se vytvářely tak, že všechny přímé daně odváděné v obci se rozdělily na tři přibližně stejné díly. Voliči – poplatníci – byli seřazeni od největšího berního poplatníka až po poplatníky nejmenší. Do prvního volebního sboru bylo zařazeno tolik největších berních poplatníků, aby souhrn jejich přímých daní dělal zhruba třetinu přímých daní připadajících na obec. Ve druhém sboru byli střední poplatníci a ve třetím drobní poplatníci. Každý z těchto sborů volil třetinu členů obecního výboru. Volební právo měli i čestní občané, ti byli spolu s příslušníky honorací zařazováni zpravidla do prvního volebního sboru. Z volební účasti byly vyloučeny ženy, nádeníci, čeledíni nebo obecní chudí, všichni, kdo neplatili přímou daň.

Prvním „konstitučním starostou“ *) zvoleným 8. srpna 1950 byl **Wáclav Rakaus** z č. 34. (*Červená kniha*).

Na základě obecního zákona od 14. března 1849 bylo svobodně volení místního představenstva pozůstávající z starosty, 2 radní 5 výborů a 4 náhradníky dne 8. srpna odbývané.

Zvolený 1.říjnový konstituční starosta města Kamberka jest pán **Wáclav Rakaus** z čísla 34

za 1.říjnový radní	Petr Hromada	farář
2.říjnový radní	Woitěch Svátek	z čísla 25
výborové	Thomas David	z čísla 42
	Karl Siemandl	z čísla 29
	Karl Kraucher	z čísla 32
	František Zeman	z čísla 80
	Woitěch Honz	z Elhejšova
Náhradníci	František Mašek	z čísla 14
	Václav Nejedlí	z čísla 5
	Mathias Dvořák	z čísla 39
	Ján Hawlík	z Předbořic

⁸ 1706 - **Bartoloměj Vejsada** mistr polní; 1763 - **Jan David** schreiber huťmistra při stříbrných hutích; nebožtík **Petr Pavlův** bývalý schmölczlíř; 1774 - **Antonín Starý** ten čas huť schreiber při Kamberských® stříbrných hutích; 1797 - duchovní pastýř **Jan Skřivan**; 1661 - **Mikoláš Doubek** rychtář hrnčířský

⁹ obvod politické obce určilo okresní hejtmanství. Zákon z roku 1849 vycházel z toho, že každý občan státu přísluší do katastrální obce stanovené berním patentem roku 1817.

¹⁰ Starousedlíci (rustikalisté) uplatňovali řadu výsad při rozhodování v záležitostech osadních („místní obce“). Výsad nikoli rodových, ale usedlostních. Získávali je hospodáři poslušností na gruntech. Starousedlíkem se stával sedlák, ať už se na gruntu narodil a pak ho zdědil, anebo pocházel odjinud, na statek se přizemil nebo ho koupil. Jinak to obecně vyjadřovalo „jméno po chalupě“. Naopak mezi starousedlíky nepatřili členové zdejších starých selských rodů, kteří hospodařili jako domkáři, nebo se dokonce sociálně propadli do místní pastoušky.

¹¹ učitel získával v organizaci obecní samosprávy na vesnici zcela mimořádnou úlohu. Při daném stavu gramotnosti zůstával vedle faráře často kdo mohl přetlumočit srozumitelným způsobem masu okresních výnosů a oběžníků.. která v novém politickém zřízení správy vznikala. Případní na ně písemně odpovídat.

1861 - Josef Fasbendr - představený

1864 - Josef Fasbendr, František Zeman, Vojtěch Svatek, V. Chadima, P. Josef Dekara, Jan Havlík, Josef Zeman, J. Vobrátil, pak M Dvořák v zastoupení p. hraběte (stání představenstva 3.3.1864)

1864 - Vojtěch Svatek z Kamberka – starosta; Josef Roubal Předbořice 10 I. radní; Josef Zeman Elhejšov II. radní; Matěj Dvořák Kamberk 39 III. radní; Václav Chadima Kamberk výbor; P. J. Dekara farář; Jan Sedláček; Jan Vobrátil; Jan Hons; František Vobrátil; Jan Havlík

1867 - Zvolení v III. Sboru: P. Josef Decara farář z Kamberka, Jakub Jechoutek gruntovník z Kamberka *; Maxmilián Sláma gruntovník z Kamberka *; Karel Simandl gruntovník z Kamberka *; Zvolení v II. Sboru : Jan Sedláček gruntovník z Elhejšova *; Jan Vobrátil gruntovník z Předbořic *; Jan Havlík gruntovník z Předbořic; František Vobrátil gruntovník z Předbořic *; Zvolení v I. Sboru: Vojtěch Svatek gruntovník z Kamberka *; Josef Zeman gruntovník z Elhejšova *; Josef Čechota gruntovník z Předbořic *; František Zeman gruntovník z Kamberka *

Náhradníci: Zvolení v III. Sboru: Josef Toušek gruntovník z Kamberka *; Jan Lastibor gruntovník z Kamberka; Zvolení v II. Sboru: Josef Javorský; gruntovník z Předbořic *; Matěj Čechota gruntovník z Předbořic; Zvolení v I. Sboru: Václav Táborský učitel z Kamberka; Tomáš Slabý gruntovník z Předbořic

1870 - Vojtěch Svatek představený; Karel Simandl; Josef Zeman; Jan Vobrátil; František Zeman; Jakob Jechoutek; Maxmilián Sláma; Ján Sedláček; Josef Čechota; František Vobrátil; Josef Javorský; Josef Toušek

1875 - Adam Pick, Herman Lustig, Tomáš Toman, Marc Otradovec, Jan Procházka, Martin Hašek, Jan Všetečka a František Mašek zapisovatel

1885, 1886 1888 1889 - Jan Vosátka měšťanosta; František Zachař obecní starosta; Matěj Jechoutek I radní; František Simandl II radní; Marek Stern ☼; Adam Pick ☼; František Zajíček; František Mašek

1889; 1892 - Jan Vosátka obecní starosta (1892), František Zachař místní starosta. (1892), Maxmilián Otradovec I radní, Adam Bondy ☼ II radní, Marek Stern ☼, Matěj Jechoutek, Jonáš Straka ☼, František Mašek

1893 - Jan Vosátka, František Zachař, Maxmilián Otradovec, Marek Stern ☼, Jonáš Straka ☼, Ferdinand Straka ☼, František Mašek

1895 - Jan Vosátka starosta, František Zachař radní, Marek Stern výbor ☼, Jonáš Straka výbor ☼

1898 - Jan Vosátka, František Zachař, Marek Stern ☼; Matěj Jechoutek, František Vobořil

1912 - Jan Vosátka starosta, Josef Forejt, Karel Sláma, Karel Šafrata

1912 (1913- 1914).- Josef Forejt úřadující radní, Karel Sláma radní, Karel Šafrata radní, Karel Adámek, Josef Koupěný, Jan Sedláček, František Hons, František Jenšík (29.10.1912), Jan Slabý (29.10.1912), Jan Švec (24.1.1913), Karel Vobrátil (7.5.1913)

1914 - Karel Šafrata starosta, Karel Sláma radní, Jan Sedláček Elhejšov radní, Josef Forejt Předbořice.radní, Karel Adámek, Karel Vobrátil, Frant.Hons Elhejšov, Jan Švec, Jindřich Pick☼, František Otradovec, Jan Slabý Předbořice

Městečko se zřejmě dlouho spokojilo spolkovou činností. Díky spolkům vznikala po roce 1848 celkem dobře fungující svébytná občanská společnost, která velkou politiku vlastně příliš nevnímala. Později vzniklé politické strany, nedokázaly tuto občanskou společnost ani rozložit, ani příliš polarizovat. Až první válka, a hlavně doba po ní přinesla změny i když ne příliš významné. Po vyhlášení republiky se radikalizovaly nižší sociální vrstvy. Rozdíly bídy a nedostatku v míře, jaké narostly za války, znásobily pocit bezpráví přerůstající v sociální nenávisť.

Švehlovo vedení agrární strany pozemkovou reformou. pacifikovalo poválečný radikalismus nižších sociálních vrstev. Trvalo důsledně na tom, aby vyvlastněná půda byla dána do soukromého vlastnictví. chalupníků a domkářů kteří nestáli o kolektivní hospodaření, ale v duchu dávných tradic rodových - na chalupách žily potomci starousedlických rodů - chtěli být vlastním pánem na své půdě. Tímto programem získávala hlasy vesnice.

V pondělí dne 15. Června 1919 vykonány byly první volby do obecního zastupitelstva na základě všeobecného hlasovacího práva ve kterých přesvědčivě uspěla agrární strana. Ale již od 24.9.1914 byly Předbořice spolu se vsí Lhýšov odděleny od katastrálního území Kamberk a vytvořily spolu (10.srpna 1914) novou politickou obec. K faktickému rozdělení a volbě samostatných zastupitelstev došlo však až po ukončení války.

1919 (4.9.) - dvanáctičlenné zastupitelstvo: Karel Adámek starosta, V. Řeháček náměstek, Karel Sláma I. Radní, Karel Javorský II radní, Tomáš Adamec čp. 51 výbor, Ant. Dospiva čp. 48, Václav Stodola čp. 56, Václav Král čp.54, Josef Slabý čp. 108, Zachař Josef čp..18, Karel Šafrata (28.9.1919), Žofie Benešová (28.12.1919), Všetečka Bohumil (11.2.1920)

4.2.1921 – přijata resignace p. Karla Adámka; **24.února 1921** konala se doplňovací volba obecního starosty při které byl zvolen p. Bohumír Všetečka za stranu českoslov. národní demokracii. Jelikož byly proti jejímu provedení dány námitky a odvolání, z příčiny té než se námitky vyřídí byl obecní úřad předán p. Václavu Řeháčkovi náměstkovi starosty z českosl. strany národně socialistické; **12.5.1921** – Resignace pí. Žofie Benešové a p. Josefa Zachaře č. 18 byla přijata a dán návrh povolati za ně náhradníky z jejich republikánské strany pí. Annu Svatkovou č. 59 a p. Frant Januše čis. 22; **5.7.1921** – předání obecního úřadu (7.7.1921) Karlu Javorskému po resignaci úřadujícího náměstka který pro nemoc rezignoval; **8.8.1921** – Za přítomnosti členů obecního zastupitelstva strany českosl. str. rep. Javorský Karel, Josef Slabý, Karel Šafrata ,Karel Adámek ,Fr. Januš, Anna Svatková; Českosl. Str. socialistické Tomáš Adamec, Ant Dospiva; a Bohu. Všetečka str. státoprávní; Po nařízení zemské politické správy

v Praze proti námitce poslané dne 1.3.1921 p. T. Adamcem má právo voliti starostu jen strana republ. českosl. venkova nadpoloviční většinou bez ohledu zdali voliti budou starostu ze stran druhých. Jelikož p. Boh. Všetečka agrární stranou jednohlasně zvolen byl volbu přijímal. 19.8.1921 - Předání obecního úřadu zvolenému starostovi B. Všetečkovi; 11.3.23 – za zemřelého Václava Stodolu povolán byl p. Jos. Zachař krejčí v Kamberce

1922 - Bohumil Všetečka starosta, Řeháček, Antonín Dospiva, Karel Šafrata, Tomáš Adamec, Karel Adámek, Václav Stodola, Josef Slabý, Václav Král, Anna Svatková, František Januš

1923 – obecní rada: **Za Domovinu** - Boh. Všetečka (čp.65) starosta, Zajiček Karel. (čp 39) náměstek, Sláma K. (čp.3) II. Radní, Javorský Josef (čp.56), Zachař Václav (čp.15), Javorský Karel (45), Novák Jos, Procházka Jan, Adámek Karel, Jenšík Josef, Januš František; **Za komunisty** - Vach Václav, Řezníček Jos.(čp. 58); **Za českosl. socialisty**: Kubálek Josef. (čp. 104), Řeháček Václav (čp.69)

29.5.1924 – komunisté požadují III radního volba konána Javorský K. (Domovina) 7 hlasů Vach Václav 4 hlasy tudíž za III radního zvolen K. Javorský komunisté nesouhlasí a ohlásili rekurs

1924 - Boh. Všetečka, Kubálek Jos., Sláma K., Javorský Karel, Procházka Jan, Řeháček Václav, Jenšík Jos, Zachař Václav, Adámek K, Novák Jos, Januš Fr, Vach Václav, Řezníček Jos.; Nedvěd Karel

1924 - Bohumil Všetečka starosta, V. Řeháček náměstek, Karel Javorský radní, Karel Šafrata, Václav Král, Antonín Dospiva, Josef Slabý, Karel Adámek, Tomáš Adamec, František Januš, Jan Zachař

1927,1929,1930 - Bohumil Všetečka starosta, Zajiček Karel, Kubálek Josef, Sláma Karel, Vach Václav. Řeháček Václav, Zachař Václav, Javorský Josef, Procházka Jan, Řezníček Josef, Januš František, Novák Josef, Adámek Karel, Vobořil Jan, Svatek František

1931 – 1933 - Bohumil Všetečka starosta, Pavlík Josef, Řeháček Václav, Vodenka Bedřich, Zachař Jan, Jenšík František, Zachař Václav, Kubálek Josef, Šafrata Karel, Vrtiška František, Zajiček Karel, Otradovec František, Pícha Tomáš, Hudec Jan, Sláma Karel

1941 - Bohumil Všetečka starosta, Pavlík Josef, Vobořil Jan čp. 23, Januš František, Šafrata Karel, Slabý Josef, Sláma Karel, Ženíšek Josef, Kahoun Josef čp.93, Zajiček Karel.V r. 1941 byla zřízena odbočka **Svazu zemědělství a lesnictví** předsedou zvolen **Jenšík Fr.** mladší a 8 členů výboru. Spolek převzal práce týkající se zemědělství a sice rekvisice dobytka, soupisy zemědělských osevů, různé rozvržení dodávek apod.

V období první republiky **převládla politická příslušnost ku straně agrární.** Mimo ní zastoupeni byli *čeští socialist, strana lidová a komunisti.* Z voleb v r. 1928 je zachován pestřejší obraz oblíbenosti politických stran, nejvyšší počet hlasů získala agrární strana (29%), do obecního zastupitelstva 7 členů; národní socialisté (22%), 4 členy; Čsl. Lidová (21%), 4 členy. 11 % hlasů však získala i KSČ. Mimo to ještě Živnostníci 8 %, Sociální demokraté 5 %, Nár. demokraté 3 %. Dva hlasy dostala také Deutz.soz.dem..

Změnu přinesla až okupace českých zemí. V roce 1939 byla ustavena jedna politická strana Národní soubornost. Když byly rozpuštěny Národní jednotna a Strana práce.

Osvobození Československa sovětskou armádou oživilo staré panslavistické iluze. Vzhledem k zákazu republikánské strany, hledali u komunistů náhradu některých „řadoví“ republikáni a také živnostníci (František Kříženecký byl dokonce prvním povalečným předsedou MO KSČ), kteří očekávali likvidaci monopolů a od své červené knížky ochranu vlastního majetku a postavení. Ostatní povolené strany poškozovalo mnichovské trauma, pocíťované veřejností jako zrada západních demokracií na Československu. To se projevilo i v městečku. Ještě v roce 1945 měla převahu strana Národních socialistů, k nimž přešla část bývalých agrárníků, avšak již ve volbách v roce 1946 získala relativně nejvyšší počet hlasů (37,4%) KSČ. Národní socialisté 33,4 % , Lidová strana 20,2 % , sociální demokraté 9 % . Komunisté v roce 1946 zvítězili ve volbách proto, že nabídli české společnosti vizi rychlé cesty k blahobytu, ten mělo zajistit zestátnování a plánovaná hospodářství.

Dnem 5.května 1945 ujal se vedení v obci RMNV a týž svolal všechny občany do Sokolovny a ustanoven předseda. Do výboru zvoleno 20 členů předsedou zvolen Antonín Straširybka, náměstkem Řeháček Jos. *) Obecní úřad převzat 5.června 1945 a tajemníkem ustanoven Jan Semrád (ten po 14 ti dnech funkci složil) pokladníkem Jar. Kaltounek. Současně zvolen vyživovací referent K. Klíma. Ustanoveno 8 členů komise hospodářské a komise vyšetřovací členové Hauser, Jechoutek J. a Klíma Karel

Ještě v r. 1945 byl ustaven nový NV a zvoleni: Předseda Fr. Svatek NS ; náměstek Burda Václav KSČ ; Náměstek II. Kosák Jan NS ; rada Zachař K. NS ; rada Vach Karel KSČ. MNV úřadoval v tomto složení až do voleb PÚNS v r. 1946. Dne 13.9.1945 zvolila obec dva členy jako volitele do prozatímního NS a zemských a okresních NV. Zvoleni dohodou všech 3. pol. stran A. Straširybka a Jan Holcman.

Na základě voleb 26.5.1946 provedena volba do MNV: Předseda Kosák Jan NS ; náměst. Burda Václav KSČ ; II. náměstek Holcman Jan SL ; rada Beránek Jos. KSČ ; rada Straširybka A. NS. Pokladníkem ustanoven Fr. Jenšík ml. Strana SD.

Na den 27.května 1948 byly vypsány volby do NS a podána jednotná kandidátka ta obdržela v obci Kamberk 126 (56,7 %) hlasů, bílých lístků bylo 96 (43,2 %) (Kdo nesouhlasil s jednotnou kandidátkou dal bílý lístek) a neplatných 5. z celkového počtu voličů 227.

V roce 1948 v průběhu únorové krize se do Prahy se vypravili někteří občané podpořit politiku KSČ na sjezd rolnických komisí; byl vytvořen akční výbor nový mocenský orgány „lidu“ v něm kromě nefalšovaných komunistů

se výtečně uplatnili i zfalšovaní demokraté. Na jeho návrh „byla provedena výměna některých členů stávajícího MNV, kteří kladli překážky v další práci nebo nepracovali ku prospěchu naší společnosti“¹².

15.4.1948 Rada **Kosák Burda Kaltounek** .(Od 17.9 1949 Fr. Kordovský místo J. Kaltounka ; J Kaltounek jako újezdní tajemník) **Holcman Svatek Fr.**(Od 17.9 1949 **K. Zachař**)

V roce 1949 byl Kamberk přejmenován na Zlaté Hory (rozhodnutím MV 17.9.1949) a přiřazen k okresu Votice (kraj pražský). Pokud patřil do tábořského okresu bylo přihlíženo k jeho bývalému významu svědčí o tom ustanovení řídícího Františka Vrzáka důvěrníkem sběru kovů pro obce Daměnice, Kamberk, Vyšetice, Vrcholtovice a Šebířov. v r. 1915. Koncem roku 1938 byl v obci prováděn výcvik (vojenská předvýchova) mladistvých (od 14 – 20 ti roků) nařízená MNO. Do Kamberka přiděleny obce Daměnice, Vilice, Šebířov, Předbořice. Cvičení konáno v neděli, a trvalo do konce února 1939 kdy bylo z nátlaku Němců zastaveno.

V roce 1949 obci byli přiděleny po delším vyjednávání lesy Hory ve výměře 70 ti ha za 45 000 Kčs. Téhož roku se stal matrikářem p. J. Herda velitel stanice SNB ve zdejší obci a jeho zástupce Bohumil Všečetka čp. 65. pro odbývání občanských sňatků při zdejším MNV (zákon o rodinném právu platný k 1.1.1950) Matriční obvod Zlaté Hory v roce 1960 ONV zrušil a ten byl předán do Louňovic

Veškerý život je důsledně organizován na principu „demokratického centralismu“, což není ničím jiným než jinou formulací „führerprincipu“. Místní šéfové v duchu pokynů „z vyšších míst“ vládnou zcela neomezeně. Tak v r 1949 byl újezdním tajemníkem byl ustanoven Jaroslav Kaltounek z čís. 31 pro Zlaté Hory a okolí a jeho činnost spočívala v tom aby dozíral na řádné plnění dodávek atd. V lednu 1950 akční výbor rozhodl aby funkci předs. MNV převzal po dosavadním předs. MNV p. Kosákovi s. Václav Burda. Ten však byl od 1.5.1951 přeřazen jako vedoucí oddělení pro JZD ONV Votice a tak na návrh OV KSČ Votice byl 8.5.1951 předs. MNV zvolen Jenšík František čp. 113. Během několika let je postupně „socialisováno“. Zemědělci jsou donuceni vstupovat do družstev, soukromé řemeslo je převedeno do komunálních služeb, soukromý obchod zlikvidován.

20.6.1950 – ustavující schůze MNV reorganizace př. **Burda V.** (27.7.1951- předseda **Jenšík Fr**) **Komise zemědělská A Moravec**, J Vobořil, J Zajíček, J. Hudec, F. Hudec, E. Mašek **K. finanční R. Marchal**, F Jenšík, J. Holcman, J. Slabý **K obchodní a technická K. Zachař 116**, J K Nedvěd, Zajíček **Školství osvěta a zdravotní R. Zachařová** J. Herda (27.7.1951 za Herdu Boh. Vácha) J Holman (7.10.1953 Adánek Karel místo Holmana Jana 62) , E. Mašek

4.5.1951 – odvolání předsedy V V. Burda ; volba nového předsedy ; I. místopředseda Moravec, rada **Marchal Zachař 116 K, Zachařová Růžena** plenum: Hudec J., Jenšík Fr., Holcman Jan, Buriánek Fr., Zajíček Jos., Herda Jos., (Vácha), Mašek Eduard, Slabý Jos., Jechoutek Jos., Vobořil Jos.(Vach Václav)

Volby **1954** (16.5.1954) - MNV – **Jenšík** (KSČ) předseda , **Kaltounek** (KSČ) tajemník

Hudec Jos (KSČ) – (výkupní pracovník), Buriánek (KSČ), Vach Václav (KSČ) – důchodce horník, Vobořil Jos (ø), Huderová Marie čp.17 (ø), **Zachařová Marie** (ø), Zajíček Jos(ø)

Od roku 1956 patří Kamberk do okresu Benešov a k němu zнова připadla osada Předbořice. Ves Lhyšov však byla zahrnuta do tábořského okresu.

3.6.1957 MNV 11 členů. Předseda **Jenšík**, Buriánek, **Kaltounek** tajemník, rada **Zachařová M, Vobrátil Miloslav, Adánek Karel** Zajíček Jos, Vach Václav, Slabý Jos, Vobrátil M, Forejt Jos.

22.6.1960 – ustavující schůze MNV (13 členů) předseda KSČ s. Hudec **Fr. Jenšík** předseda tajemník **Kaltounek** (25.11.1963 – po úmrtí tajemníka s Kaltounka byl zvolen s. Buriánek čp. 9 od 1.11.1963 současně se stal členem rady); Rada: **Zachařová M., Adánek Karel, Vobrátil** plenum .Zajíček Jos. ml., Hudec František, V. Vach, Jos. Slabý, Řezníček Jos., Vobořil Jos., Sosnovec Fr., Buriánek

28.2.1961 – MNV po doplňovacích volbách Jenšík př.; Kaltounek tajemník; čl. rady Zachařová M., Adánek K., Vobrátil

V roce 1961 byla připojena osada Hrajovice Doplňovací volby do MNV se konaly dne 22. ledna 1961. Obec Býkovice Zanikla a jako osada byla "přisloučena" do Louňovic.

V šedesátých letech se režim strukturálně uvolňuje, v osmašedesátém roce dochází na krátkou dobu k obnově občanské společnosti, která je v průběhu normalizace likvidována. V městečku však tak jako při jiných převratných událostech čas jen plyne.....

7.6.1967 – předseda KSČ s. Buriánek; MNV: **Jenšík František** předseda, **Buriánek** tajemník Rada: **Vobrátil, Adánek, Zachařová Marie** plenum Štěpánek Jar., Slabý Jar. 9, Vobořil Jos., Štěpánek Jar, Řezníček Jos., Hajný Stanislav, Sosnovec, Jenšík Vl., Zajíček jos., Hudec Fr., Kahoun Jos. 5, Hospodář MNV Marchal Rudolf

3.12(7.12).1971 – **Jenšík Fr.** Předseda, **Slabý Jaroslav** Předbořice 9 tajemník a poslanec ONV, hospodář MNV Marchal Rudolf, rada: **Adánek Karel, Zachařová Marie, Hajný Stanislav;** Zajíček Josef, Hudec Fr., Buriánek Fr, Hudec Jos., Sosnovec Fr., Jenšík Vladimír., Štěpánek Jar., Hudera Jiří, Fvořák Ant., Řezníček Jos., Vobořil Jos.,

15.11.1976 – ustavující schůze MNV - **Jenšík fr.** Předseda , **Marchal Rudolf** tajemník a hospodář.Rada: **Slabý Jar. Adánek Karel Marie Zachařová, S. Hajný** Jos. Zajíček

Zachař Karel, Josef Kahoun, Dvořák Ant., Josef Řezníček, Jar Jechoutek, Sosnovec, Jenšík Vlad., Štěpánek

¹² **Akční výbor** v složení Václav Burda, Josef Jechoutek, František Jenšík, František Tranta, Josef Hudec a Josef Beránek, Jaroslav Kaltounek, Karel Zachař trafikant

Poslanci MNV **1979: Jenšík Fr.** (KSČ) předseda, **Marchal Rudolf** (KSČ), tajemník (Od 8.10. 1979 Demise Slabý Jaroslav a Marchal Rudolf tajemníkem s. **Adámek**)

Rada: **Hajný Stanislav** (KSČ), **Adámek Karel** (KSČ), **Slabý Jaroslav** (KSČ), **Zachařová Marie** (KSČ) Dvořák Ant, Jechoutek Jar (KSČ), Jenšík Vladislav, Kahoun Jos. 5, Řezníček Jos. (KSČ) Sosnovec Fr., Štěpánek Jar, Zachař Karel (KSČ), Zajíček Jos. (KSČ)

25.6.1981 - Ustavující schůze MNV : **Jenšík Fr.** Předseda, **K. Adámek** tajemník

Rada: **St. Hajný, Jos. Zajíček, Vl. Dvořák, M. Zachařová, Ing. Alena Jenšíková** Jos. Kahoun, Svatoň, Jechoutek Jar., Řezníček Jos., Forejt Jos., Vl. Jenšík, Štěpánek, Jos. Procházka

11.11.1982 – kronikářem jmenován s. Jenšík František s pomocníkem Ing. Alenou Jenšíkovou

Volby **1986** (- 91) **Adámek Karel** předseda , **Ing. Jenšíková** tajemnice, Hajný Stanislav místopředseda Rada: **Zajíček Jos., Zachařová M., Dvořák Vl Forejt Josef Zajíček** Hons Jiří, Jechoutek Jaroslav Jenšíková Věra, Kahoun Jos, Řezníček Jos., Procházka Jos., Svatoň Vladimír, Štěpánek Jaroslav Fr. Jenšík st.

V listopadu vystupují lidé z disentu, jiní pocházejí z komunistických rodin. Okázaly antikomunismus dětí z komunistických rodin pak nadhazuje otázku, nejde-li v tomto případě o projev politického „oidipovského komplexu“. OF a pak ODS v roce 1992 také nabídla české společnosti vizi rychlé cesty k blahobytu, tentokrát má blahobyt zajistit rychlá privatizace a trh bez přívlasků

na setkání OF 8.1.1990 odvolán z funkce J. Zajíček a hospodář MNV Fr. Jenšík;,. 7.2.1990 demise Josef Forejt 9.2.1990 ze zdravotních důvodů a pro vysoký věk K. Adámek k 1.3.1990

19.2.1990 – plenum 8 členů stávající MNV 5 kooptovaných členů OF: Jechoutek Milan, Ing. Ladislav Melichar, Ing. Milan Dvořák, Václav Perlík, Jaroslav Javorský a Miroslav Kakos

rada MNV **Ing Jenšíková M. Zachařová** (obě KSČ) (9.4.1990 za M. Zachařovou v radě Ing. M. Dvořák) zůstávají v radě tím je vyčerpáno 35% doplněno na 7 poslanců Melichar Jechoutek, Jos Procházka, M Kakos, Jar Javorský předseda MNV **Jechoutek Milan** , tajemník **Ing. Jenšíková**, místopředseda Ing. Melichar, hospodář D. Kříženecká

3.7.1990 – rada Jechoutek M., Jenšíková, Dvořák Kakos Melichar Javorský Jaroslav p. Procházka resignuje na členství v radě 8.8.1990 – za odstupujícího člena rady Procházku návrh na Jaroslava Jechoutka

6.11.1990 – Jechoutek, Jenšíková, Ing. Melichar, Ing. Dvořák Milan, Kakos Miroslav

1.4.1991 – OÚ Jechoutek Milan a Jiří Beran;;

Říjen 1994 – starosta Hons Jiří

Městečko mělo i svého městského písaře syndika v r 1737 je uveden **Ignác Hrdlička**, který tu působil do r. 1772 . Po něm následovali: **Josef Wlach** Tento působil zde od roku 1772 až do roku 1791, **Martin Řehoř Ohnesorg** o něm zmínka v r 1791, **Antonín Brunhofer** zmínka o něm v roce 1779 zemřel zde v roce 1818. V dalších letech nejsou zmiňováni, pravděpodobně působili zdejší učitelé. V roce 1914 obecní zastupitelstvo povoluje starostovi K. Šafratovi ku své ruce, Karla Maška, úředníka odborného příbrat a povoluje tomto odměnu dle dohody

1.11.1941 přidělena obecnímu úřadu p. František Dvořák finanční respicient, rodem z Hor Smilových, převzal agendu zásobovací, vydávání lístků potravinových, mlecích povolení, vydávání šatenek, poukazů na obuv atd.. Službu mu platil stát měsíčních 1 500 Kč a obec mu měla přispívati na otop a byt. Funkci podržel do 15.března 1943 kdy byl povolán ke státní policii. Po něm p. Karel Klíma z Ml. Vožice (jinak řídící učitel), který se stává zásobovacím referentem až do revoluce kdy odešel do pohraničí.

V letech 1952 až 1960 působil zde jako tajemník zaměstnanec ONV František Slunský. Od r.1961 do té doby újezdni tajemník s. Jaroslav Kaltounek Zlaté. Hory čp. 31 (také zaměstnanec ONV). Měl pomáhat politickoorganizačně JZD a MNV a zajistit zvýšení zem. výroby. V r.1963 s. Kaltounek zemřel a za taj. MNV byl tentokrát zvolen s. Frant. Buriánek. Po něm byl tajemníkem s. Marchal, ten se 31.10.78 odstěhoval do Tučap a tajemníkem byl. 1.10.1978 zvolen s. Karel Adámek čp. 33

Jako výkonný orgán mělo městečko svého **rychtáře**. Určovali ho volení konšelé, tedy volená samospráva svobodných měšťanů a byl představitelem: výkonné stránky samosprávy. Byl primasovi. a konšelům odpovědný a jen ti mu mohli dávat příkazy .Po míru vesfálském rychtáře už nejmenovala samospráva, ale vrchnost a jeho funkce se změnila v tom smyslu, že rychtář a drábové hájili spíš zájmy vrchnosti než obyvatelstva.

Prvně je v dostupných materiálech zmiňován v r. 1679 Mateg Michalek rychtář městský, 1713 Josef Lastiborský, 1716 Jarolím Mašek, 1737 Melichar Mašek; 1786 – 1799 Václav Beránek. Rychtáře později vystřídal **obecní strážník či policajt** někdy před r. 1862 Prokop Chaloupecký¹³, kolem r. 1865 František Dvořák z čp.95, v r. 1914 p. Josef Adámek, 1920 Josef Beránek, 1921 Josef Bárta Kamberk 34, v r 1925 Jos. Řeháček (současně lesní a polní hlídač). v r. 1939 Josef Řeháček Z dalších je zmiňován **ponocný** v souvislost s hlídkami během I. světové války. Ve školní kronice je zmínka že: V měsíci lednu 1918 zavedena byla noční hlídka tím způsobem, že s **ponocným** Jos. Beránkem z čís. 68 chodili ještě dvě osoby střídavě z čísel, nikoho nevyjímaje. Říd. uč. F. Vrzák s p. poštmistrem Jarosl. Jandou hlídali 1.3, 5.4 Obec měla také svého **polního a lesního hajného** v r. 1894 Řeháček, v r. 1921 a 1923

¹³ Zápis z matriky: Marie vdova po **Prokopu Chaloupeckém bývalém policajtovi** v Kamberce zemřela 19.8.1862

Josef Beránek, **lesního hajného** v r.1923 hajný velkostatku Babický, v r. 1932 Petr Nedvěd čp. 70, v r. 1933 hlídku lesní a polní – Karel Svatek v r. 1937 to byl Fr. Jakl Kamberk čp. 5.a v r. 1949 František Řezníček z čís. 63.

Od r. 1849 zajišťovalo bezpečnostní a pořádkové povinnosti ve venkovských obcích četníci. V Kamberku bylo zřízeno **Četnické velitelství** za I. světové války (v r. 1915) Stanice měli v dnešním domě čp 106, Zařízena byla jako kasárna, četníci tu byli ubytováni, měli kuchyni i kancelář, údajně tu sloužili čtyři četníci, prvním velitelem byl p. strážmistr **Ducháček**

Po válce se změnila jejich podoba. Rakouské orlíčky vystřídali lvíci, změnila se uniforma, její barva a i posláni Vrchním strážmistrem po válce byl **František Jand'ourek** Od r. 1925, kdy se odstěhoval nájemce dvora Štern, nastěhoval se. po něm do jeho bytu v čp. 2. S ním tu sloužili. dva strážmistři **Augustin Šíma**, byl to vyučený cukrář a na bály, které se v Kamberce konaly, připravoval znamenité kremrole a dorty. jeho manželka Marie byla zde poštovní expedientkou. Druhým strážmistrem byl **Jindřich Kocum**, vyučený truhlář, výborně kreslil a byl to přísný četník. Kocumovi bydleli v čp. 78

V druhé polovině třicátých let přišel nový vrchní strážmistr **František Vlček**. Za jeho působení se někdy v letech 1937-38 stanice přestěhovala do domu č. 78. V r. 1941 odchází z místa vrchní četnického strážmistra jako praporčík „z důvodu že má paní nearijku“

Na jeho místo nastoupil vrchní stráž. Jos. Herda, Bydlel také v domě čp. 2. Později byl stíhán již jako pensista v souvislosti s vraždou Václava Burdy

Střídali se tu i strážmistři. Jedním z nich byl **Eisenwort**, (sudeták ze Šumperska.) Pak přišli další a někteří z nich se v: Kamberce i oženili. **Strážmistr Brož** si vzal Marii. Kahounovou /dcera řezníka Kahouna/ a snad ještě žijí v Třeboni, **strážmistr Bláha** si vzal Evu Novákovou /sestru Miloše Nováka/ a **strážmistr Pokorný si vzal Vlastu Jaklovou** /pekařova dcera/ a žili ve Voticích,. Sloužil tu i **strážmistr Krejčí**, který přišel z Ml. Vožice a měl za manželku dceru malíře Oty Bubeníčka Hedu.

V r. 1951(1.8.1951) byl utvořen okrsek SNB do roku 1963 kdy byl okrsek SNB po ustanovení obvodního oddělení VB v Louňovicích zrušen sloužili v Kamberce 1950 **A Pekař**, vrchní strážmistr SNB, Vašíček, 1955 **pp. SNB Hlavsa** , 1958 **Kubík František** člen SNB . 1959 Jindřich Brabec

Pošta byla zřízena 17.srpna 1870 (*Vídeňský poštovní věstník*). Pro místní obec Kamberk s Dolejším mlýnem, Lhýšov, Kalačův mlýn a Předbořice. Dále do obvodu pošty patřil Frauenhof, Hrnčíře a Kříženec z obce Běleč a Skryšov z obce Šebřov. Prvním poštmistrem byl p. **Václav Švindhamr**,po složení kauce 200 zlatých, s ročním příjmem 100 zlatých a služebním paušálem 80 zlatých. po něm **Khóck** a **Alois Hoch**. Na nějaký čas byl poštovní úřad dočasně zrušen. Znovu byl otevřen 10.6.1879, poštmistrem byl **Antonín Krauchr** (v Kamberce usedlý), po něm **Mikušovičová**, **Balatá**. Poštovským poslem byl Antonín Beránek (zemřel v r. 189 v Kamberce čp.42). Zřejmě dalším poštovním poslem byl Vojtěch Kraucher (zemřel 2.10.1898 v Kamberce č.33). Karel Táborský poštovní listonoš rurární (zemřel 30.1.1917 v Kamberce č. 38. OSN uvádí že v roce 1890 sloužila pošta pro vesnice Hrajovice, Hrnčíře, Kříženec, Křekovice, Předbořice, Lhýšov. Za I. světové války doručovala poštu pí. **Šabatová**.(v r. 1918 byl poštmistrem **Jaroslav Janda**) V dvacátých letech XX. stol. byla zde expedientkou pí. **Marie Šimová** a snad listonošem František Adam (jako listonoš ve výslužbě zemřel 12.2.1927 v Kamberce v č. 38) Pošta v té době byla dovážena z Ml. Vožice jednou denně (jízdni p. Vojtěch Větrovský za roční odměnu 6 000 Kč). V roce 1930 byla přes Kamberk vedena autobusová doprava jihočeskou společností JAS, ta přepravovala i poštu. Během II. světové války dovážel poštu z Ml. Vožice opět koňským povozem p. Kypta. Do Kamberka, do Předbořic, Otradova, Lhýšova, Křekovic, Vosné, Lhoty Křekovské, Lhýšova, Křekovic, Frauenhofu, Hrnčíř, Křížence donášel poštovní zásilky listonoš p. **Václav Fingl** kamberský rodák, francouzský legionář a jako takový dostal po návratu z legií tuto službu. Sloužil až do r. 1951 kdy byl zatčen v souvislosti s vraždou V. Burdy. Kolem r. 1953 jako listonoš působil Karel Zachař z čp 116¹⁴

Poštovní úřad v čís. 2 převzal dnem 15.3.1939 poštministr **Emanuel. Ležák**,rodák z Kladenska, vyhnaný ze „Slovenského štátu“. Jeho zásluhou byl poštovní úřad přemístěn do čís. 77 po Ant. Tellerovi. Po něm Helena Tesařová(1948 - 1950)již v čp.38 Schorný, Kupka, Hauser, Kopecký, Josef Hudec, Marie Formanová, Emilie Slabá a od r. 1979 Dagmar Kříženecká. Někdy kolem r. 1978 byla pošta přemístěna do školní budovy potom do domu čp 2 a pak znovu do bodovy školy. Od března 1998 se kamberská pošta stala pouze poštou podací napojená na řídicí poštu louňovskou.

Telefon byl povolen v r 1924 ministerstvem pošt a telegrafů v Praze se spojením na Tábor i na Vlašim. Byl u čís p. 83 v Kamberku v domě pí. R. Zachařové za obnos 12 000 Kč. Podávání telegramů bylo povoleno od 1.ledna 1927 v domě čp.2 náležející Spořitelnímu a záložnímu spolku. Do Ml. Vožice byl obsah telegramu ze zdejšího úřadu otelevonován a dále ho expedoval telegrafní úřad mladovožický.

¹⁴ V r. 1953 byla zrušena trafika Karla Zachaře , protože má nemocnou manželku a sám jako listonoš nemůže trafiku obslužit

Kamberk byl jako samostatné panství součástí kouřimského kraje, později jako statek Kamberk od r. 1714 do Tábořského. Vrchnostenskou správu vykonávali správci „Hejtmané“ sezením na kammerské tvrzi. Od r. 1628 jako správce je uváděn **Vilém Hartman**, tehdy s **Michalem Bindy**, až do roku 1651 kdy se na soupis podle víry podepisuje jako poddaný spolu s **Adamem Olešenským**, který je uveden jako „městský“. (*V roce 1614 koupil v městysi Kamberce grunt pan Vilém Hartman a držel jej až do roku 1639. kdy jej prodal.*)

Po nich byl správci příslušníci zřejmě drobné šlechty.¹⁵ Nejpozději r. 1704 sídlil hejtman panství již v Mladé Vožici.¹⁶ Z nich o **Janu Jiřím Burianovi** (1718, 1722), je zmínka že na jeho přímělu byli Kamberští zbaveni roboty. (Č K list 53). O **Filipu Siverenkovi** (1763), se v obecní kronice píše že: *se občanům zdejším špatně dařilo, pozemky jim násilně odjímány a přivtěleny k dvoru zvláště za správce Filipa Siverenka v létech 1730 odebrána obci jí náležející hospoda. Též byli nuceni choditi na robotu, což vedlo ke stížnosti až k císaři do Vídně.*

---

¹⁵ **Václav Kryštof Kelbl** z Lyvengrynu (1658 -1673), **Michal Norbert Dytrych** (1674, 1676). **Matyáš František Loužecký** (1679) a **Pavel Rudolf** (?) (1682, 1683)

¹⁶ **Josef Popp** (1704), **František Josef Záhorský** (1706, 1713), **František Čehovský** (1709), **Jan Jiří Burian** (1718, 1722), **Jan Karel Ulrich** (1758, 1759), **Filip Siverenk** (1763), **Josef Dobeš** (1765, 1782), **Jakub Saychl** (1786) a v roce 1824 **Shuster**.